

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства енергетики України
«Про затвердження Методики оцінки потенціалу енергоефективності
газотранспортної системи, системи передачі електричної енергії,
газорозподільної системи, системи розподілу електричної енергії»
(далі – проект наказу)

I. Визначення проблеми

На даний момент в Україні існує значна кількість проблем, пов'язаних із неефективним використанням енергетичних ресурсів у газотранспортній системі (далі – ГТС), системі передачі електричної енергії, газорозподільних системах (далі – ГРМ) та системах розподілу електричної енергії. Основними факторами, що викликають ці проблеми, є застарілі інфраструктурні рішення, значні технологічні втрати при транспортуванні та розподілі енергії, а також недостатня інтеграція інноваційних технологій для підвищення енергоефективності.

Недостатній рівень енергоефективності призводить до економічних втрат, підвищення витрат на енергію, негативного впливу на довкілля та підвищення залежності України від імпорту енергоресурсів. Поточний рівень технологічних втрат у ГТС та системах розподілу електричної енергії створює додатковий тиск на кінцевих споживачів через високі ціни на енергію. Більше того, через відсутність системного підходу до планування та впровадження енергоефективних заходів, інвестиційні програми не враховують усі можливі варіанти зниження енергоспоживання та оптимізації процесів.

Станом на сьогодні відсутність чітко визначених інструментів для оцінки потенціалу енергоефективності та відповідних нормативних вимог ускладнює процес довгострокового планування розвитку енергетичних мереж та впровадження новітніх рішень. Це обмежує здатність операторів систем передачі та розподілу, а також операторів ГТС і ГРМ досягати національних цілей щодо зменшення витрат енергоресурсів та покращення надійності енергопостачання.

Проблема, яку має вирішити методика оцінки потенціалу енергоефективності газотранспортної системи, системи передачі електричної енергії, газорозподільної системи, системи розподілу електричної енергії далі (далі – методика), полягає у створенні інструменту, що дозволить операторам систем планувати енергоефективні заходи на основі комплексного аналізу існуючого стану інфраструктури, економічної ефективності та можливостей модернізації. Запропонована методика повинна встановити єдиний підхід до оцінки потенціалу енергоефективності, що сприятиме ефективному використанню ресурсів, зменшенню втрат, та забезпеченню належного рівня інвестицій у енергетичну інфраструктуру.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

Врегулювання цієї проблеми неможливе за допомогою ринкових механізмів, оскільки питання реагування на кризову ситуацію рівня надзвичайної ситуації потребує державного регулювання.

Регуляторні акти, які могли б врегулювати проблему – відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Ціллю прийняття проєкту наказу є встановлення комплексної методики для оцінки потенціалу енергоефективності у газотранспортній системі, системі передачі електричної енергії, газорозподільній системі та системі розподілу електричної енергії, що сприятиме збільшенню ефективності використання енергії, зменшенню витрат на енергоресурси та впливу на довкілля.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	Такий спосіб є найбільш ефективним. Прийняття проєкту наказу та затвердження методики забезпечить проведення детальної оцінки потенціалу енергоефективності операторів ГТС, ГТМ, систем передач та розподілу електричної енергії. Це сприятиме підвищенню ефективності використання енергії, зниженню витрат на енергоресурси та зменшенню впливу на довкілля. Прийняття цього наказу також сприятиме імплементації зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС, зокрема щодо впровадження європейських стандартів енергоефективності.
Альтернатива 2	Така альтернатива є неприйнятною, оскільки наразі відсутній єдиний підхід до оцінки енергоефективності

Залишення існуючої ситуації без змін	ГТС, ГРМ, систем передачі та розподілу електричної енергії. Залишення існуючої ситуації не забезпечує у повній мірі виконання вимог Закону України «Про енергетичну ефективність» та зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС. Такий спосіб не сприятиме досягненню цілей державного регулювання.
--------------------------------------	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу	Забезпечить створення єдиного підходу до проведення оцінки енергоефективності ГТС, ГРМ, систем передачі та розподілу електричної енергії, що призведе до виконання Україною зобов'язань в рамках Угоди про асоціацію з ЄС.	Відсутні.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	Зростання рівня технологічних втрат, неможливість досягнення національних цілей у сфері енергоефективності, підвищення залежності від імпорту енергоресурсів та продовження негативного впливу на довкілля. Такий спосіб не сприятиме досягненню цілей державного регулювання.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу	Забезпечення стабільного та безпечного постачання природного газу та електроенергії, зменшення	Відсутні.

	витрат на споживання природного газу та електроенергії, зменшення ризику аварійних ситуацій, що позитивно вплине на якість життя та безпеку громадян.	
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	Залишення ситуації без змін може призвести до подорожчання енергоресурсів, збільшення аварійності та негативного впливу на довкілля, що безпосередньо вплине на громадян та їх фінансово-соціальний стан.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	2	36	-	-	38
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	5,3 %	94,7 %	-	-	100 %

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу	Забезпечить підвищення енергоефективності та позитивно вплине на інноваційний розвиток підприємств ГТС, ГРМ, системи передачі/розподілу електричної енергії при транспортуванні/розподілі природного газу та при передачі/розподілі електричної енергії, що дозволить досягти цілі державного регулювання.	Відсутні.

Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	Відсутність регулювання не створить стимулів для підвищення енергоефективності підприємств ГТС, ГРМ, системи передачі/розподілу електричної енергії, що призведе до збереження, а в подальшому до збільшення поточного високого обсягу використання енергетичних ресурсів при транспортуванні/розподілі природного газу та при передачі/розподілі електричної енергії.
---	-----------	--

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	19 875 520
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	На сьогодні при транспортуванні/розподілі природного газу та при передачі/розподілі електричної енергії суб'єкти господарювання несуть суттєві фінансові витрати, при відсутності дієвих механізмів реалізації енергоефективних заходів.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	4	Максимальний бал. Цілі прийняття проєкту наказу будуть досягнуті повною мірою. Проблеми більше не буде існувати.

Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	1	Мінімальний бал. Зазначена альтернатива не сприяє досягненню цілей державного регулювання.
--	---	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу	Прийняття проекту наказу забезпечить єдиний підхід до оцінки енергоефективності ГТС, ГРМ, систем передачі та розподілу електричної енергії. Методика встановить чіткі критерії для аналізу та планування енергоефективних заходів.	19 875 520 грн.	Прийняття проекту наказу сприятиме зменшенню технологічних втрат, підвищення ефективності використання енергії, створення прозорого механізму для залучення інвестицій у модернізацію енергетичних систем.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні.	На сьогодні при транспортуванні /розподілі природного газу та при передачі/розподілі електричної енергії суб'єкти господарювання несуть суттєві фінансові витрати, при відсутності дієвих механізмів реалізації енергоефективн	Неможливість досягнення цілей державного регулювання, не відповідає вимогам Закону України «Про енергетичну ефективність». Стимулює збереження високого рівня технологічних втрат, неможливість досягнення національних цілей у сфері енергоефективності, підвищення

		их заходів.	залежності від імпорту енергоресурсів та продовження негативного впливу на довкілля.
--	--	-------------	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблеми, є прийняття проекту наказу, який передбачає реалізацію положень Закону України «Про енергетичну ефективність», в частині підвищення енергоефективності для ГТС, ГРМ, систем передачі та розподілу електроенергії.

Міністерство енергетики України для впровадження проекту наказу має погодити проєкт із заінтересованими органами та подати його на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог проекту наказу для органів виконавчої влади (Міністерства енергетики України) чи органів місцевого самоврядування не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Проект наказу набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Строк дії проекту наказу необмежений у часі, що надасть змогу досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Результативність дії регуляторного акта визначатиметься такими ключовими показниками:

1	Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта	Не передбачено.
2	Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта	38 суб'єктів господарювання, у тому числі операторів ГТС, ГРМ та систем передачі й розподілу електроенергії.
3	Розмір коштів і час, що	Адміністративні витрати – 500 000

	витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта	грн на суб'єкта господарювання кожного року; одноразові витрати на збір матеріалів для проведення оцінки потенціалу енергоефективності – 23 040 грн на суб'єкта господарювання у перший рік (ці витрати не повторюються у наступні роки).
4	Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта	Високий.
5	Зменшення технологічних втрат при транспортуванні та розподілі енергії	Очікуване скорочення не менше ніж на 10% за 3–5 років.
6	Кількість реалізованих енергоефективних заходів операторами ГТС, ГРМ, систем передачі та розподілу електроенергії відповідно до методики	Очікувана кількість проєктів – не менше 5 у перші три роки.

Проект регуляторного акту та відповідний аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України в мережі Інтернет <https://www.mev.gov.ua/>.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Всі відстеження результативності проєкту наказу будуть здійснюватися Міністерством енергетики України шляхом аналізу статистичних даних.

Базове відстеження результативності проєкту наказу буде здійснюватися через рік після набрання його чинності.

Повторне відстеження результативності проєкту наказу буде здійснено через два роки після набрання його чинності.

Періодичне відстеження результативності проєкту наказу буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного відстеження.

Перший заступник Міністра

«___» _____ 2025 року

Юрій ШЕЙКО

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього
підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо (навчання членів комісії з перевірки знань охорони праці, навчання слюсарів, навчання персоналу роботі на комп'ютерній програмі «Автоекзаменатор. Охорона праці», гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	* 500 000 *при середній заробітній платі працівника.	* 500 000 зарплата економіста* 5 років = 2 500 000 *при середній заробітній платі працівника.
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше (уточнити), гривень Одноразовий збір матеріалів та підготовка оцінки потенціалу енергоефективності (480 годин із розрахунку 1 година = 48 грн.)	23 040	23 040

9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	523 040	2 523 040
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	38	38
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	19 875 520	95 875 520

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	-	-	-

Вид витрат (1 замовнику послуг зберігання газу у ПСГ)	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	-	-

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	500 тис. грн	-	500 тис. грн	2,5 млн грн.

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/ обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	-	-	-	-

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-